

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS JUNGTINĖ PROFESINIŲ SĄJUNGŲ ATSTOVYBĖ

2022-02-03 Nr. 10 - 22

LR Energetikos ministrui
Gerb. D. Kreiviui

LR Energetikos viceministrui
A. Zananavičiui

VĮ IAE Valdybos pirmininkui
Gerb. D. Jasinskiui

VĮ IAE generaliniam direktoriui
Gerb. A. Kamienui

KOPIJA:

VĮ IAE Valdybos nariui (darbuotojų atstovui)
Gerb. R. Štiliniui

DĖL ŠALIŲ SUSITARMO (DARBUOTOJŲ DARBO UŽMOKESČIO INDEKSAVIMAS)

Valstybės įmonės Ignalinos atominė elektrinė (toliau – Įmonė, darbdavys) lygmenyje sudaryta Jungtinė profesinių sąjungų atstovybė (toliau – JPSA) šiuo raštu siunčia Įmonės galiojančios Kolektyvinės sutarties šalių susitarimo projektą ir IAE darbuotojų darbo užmokesčio dydžio palyginus su Lietuvos darbo rinka grafikus (pradedant nuo 2013 m. įmonės pasamdytos bendrovės „CIVITTA“ parengtos informacijos, baigiant 2022 metų spalio darbo rinkos iš bendrovės Korn Ferry duomenimis), kuriuose aiškiai matyti, kad nuo 2013 m. iki 2022 m. įmonės darbuotojų darbo užmokestis nuvertėjo (pridedama).

Viena svarbiausių įmonei keliamų veiklos sąlygų – saugus ir efektyvus (savalaikis) uždarymo darbų atlikimas. Tai betarpiškai sąlygoja patyręs ir kvalifikuotas personalas, kuris netenka motyvacijos pastoviai nuvertėjančių atlyginimų akivaizdoje.

Būtent dėl šios priežasties JPSA savo raštuose: 2021-09-23 Nr. 91 – 21; 2021-09-23 Nr. 92 – 21; 2021-11-15 Nr. 103-21; 2021-12-10 Nr. 115 – 21; 2021-12-16 Nr. 119 – 21; 2021-12-30 Nr. 122 – 21 argumentuotai kreipėsi ragindama patikslinti VĮ IAE paraišką (EK finansavimui).

Atkreipiame dėmesį, kad būtų neteisinga ir netikslu lyginti įmonės darbuotojų dirbančių ypatingose darbo sąlygose ir už tai gaunančių 130 ar 260 Eurų (neatskaičius mokesčius) fiksuotą priedą už darbą šiomis sąlygomis darbo užmokestį su rinkos mediana. Reikėtų lyginti bazinį atlyginimą atskirai.

Papildomai norėtume pažymėti, kad VĮ IAE veiklos strategijoje 2022-2027 m. nėra numatytas nei darbuotojų DU fondo ženklus didėjimas (lyginat su 2019-2021 m.), nei darbininkų kategorijos darbuotojų pritraukimas, nors teigiama, jog siekiant laiku vykdyti įmonės eksploatavimo nutraukimo projektus, jau pačiu artimiausiu metu būtina didinti išmontavimo apimtį net 2,5 kartų.

Įmonei reikėtų nepamiršti, kad būtent darbininkų kategorijai priskiriami darbuotojai ir specialistai atlieka pagrindinių įmonės veiklų darbus (pvz., išmontavimo darbus, radioaktyviųjų atliekų tvarkymą ir pan.) ir be jų unikalūs specialistai ir vadovai nesugebės laiku ir efektyviai užbaigti eksploatacijos nutraukimą.

Ir nors šiai dienai įmonės teigimu ji nesusiduria su **kandidatu**, siekiančių užimti tokias pozicijas kaip šaltkalvio, suvirintojo, dozimetrininko ir kt. trūkumu, tačiau toliau nuvertėjant atlyginimams greitai atsiras problema su tokių apmokytų ir kvalifikuotų (patyrusių) darbuotojų išlaikymu įmonėje ilgainiui.

Todėl įmonės viena iš pagrindinių sau keliamų uždavinių - 2022 metais skirstant įmonės darbo užmokesčio biudžetą – ypatingą dėmesį skirti aukštos kvalifikacijos specialistų (projektų vadovų, teisininkų, žmoniškų išteklių valdymo specialistų, pirkimo specialistų ir t.t.) išlaikymui, pritraukimui ir jų darbo apmokėjimo sąlygų gerinimo problemoms spręsti suponuoja dar didesnę pagrindinių

išmontavimo projektų (kurie turi būti užbaigti pagal grafiką iki 2027 m.) atsilikimą. Tai, savo ruožtu, gali turėti ilgalaikes neigiamas pasekmes Lietuvai dėl IAE uždarymo darbų finansavimo ES lėšomis.

Apie infliacijos spartų didėjimą buvo žinoma dar nuo 2021 m. gegužės mėn., rugsėjo mėn. prasidėjo ženklus infliacijos šuolis, kuris tęsiasi iki šiol. Bet įmonė iki šiol niekaip į tai nesureagavo. Tai patvirtina VĮ IAE veiklos strategijoje 2022-2027 m. aiškiai matoma dinamika. O būtent:

- 2022 m. – vidutiniškai DU padidėjimas galėtų būti iki 4,0%;
- 2022 m. – tik nuo liepos 1 d., ne anksčiau su sąlyga, kad bus pradėtas pasirengimas jau dabar. Nors šiai dienai net **nėra išleistas įsakymas dėl darbuotojų veiklos vertinimo.**

Taigi, faktiškai reiškia, kad, apart DU fondo didinimui (2021 m. buvo 3,5 %, o 2022 metams planuojama skirti viso labo 4,0%) – **jokių žingsnių nėra nei padaryta, nei numatyta.**

Įmonės pastoviai akcentuojamas planas 2022 metais pritaikyti *Guide Chart-ProfileSM metodiką* darbuotojų pervaldinimui niekaip neprisidės prie atlyginimų augimo, o tik galimai patikslins dalies darbuotojų pareigybių padėtį įmonės pareigybių hierarchijoje. Pabrėžtina, kad įmonė perka rinkos duomenys iš bendrovės *Korn Ferry* nuo mažiausiai 2019 metų ir atliekamas palyginimas niekaip nesustabdė darbuotojų atlyginimų nuvertėjimo.

Todėl JPSA siūlo imtis neatidėliotinių priemonių:

1. 2022 m. I ketvirtyje skirti 3% darbo užmokesčiui padidinti iš nuosavų lėšų (tai sudarytų apie 600 tūkst. Eurų). Tokiu būdu dalinai prisidedant prie susiklosčiusios situacijos švelninimo indeksuojant darbuotojų darbo užmokestį.
2. Numatyti BA režijų peržiūrėjimą nuo š.m. balandžio mėn. panaudojant tam nuosavas įmonės lėšas – taip maksimaliai aprėpiant mažiausiai uždirbančių darbuotojų kategoriją.
3. DU padidėjimo pagrindimą 2023 metams pradėti jau dabar, įtraukiant 1 ir 2 punktuose skiriamą padidinimą 2022 metais.
4. Nedelsiant transliuoti darbuotojams žinią apie šalių sudarytą susitarimą dėl DU padidinimo link žingsnių. Tai yra labai svarbu palaikyti sveiką psichologinį klimatą ir stabilumą kolektyve, nes šiuo metu darbuotojai yra sunerimę dėl informacijos Lietuvos mastu ir dėl konkrečių žingsnių stygiaus iš IAE vadovybės.
5. 2022 metais BA peržiūrėjimą pagal darbuotojų veiklos vertinimą atlikti prisilaikant nustatytos datos iki liepos 1 d. Tam ne vėliau kaip iki š.m. vasario 4 d. išleisti direktoriaus įsakymą ir vidiniame tinkle bei el. paštu išplatinti padaliniuose atitinkamą informaciją.
6. Norėtume taip pat atkreipti Jūsų dėmesį į tai, kad 1% nuo DL lygio vidutiniškai sudaro 10 Eurų, o nuo VL lygio – 30 Eurų. Todėl šiais metais siūlome kaip atskaitos tašką po metinio veiklos vertinimo visiems darbuotojams nustatyti 3% ir tokiu būdu nepamirštant palaikyti sąlyginai labiau pažeidžiamuosius (žiūr. 1% DU ir VL lygyje).
7. Numatyti jau 2022 metais realius žingsnius siekiant mažinti atlyginimų išsibalansavimą.

Šios priemonės padės išvengti dar didesnio bazinio atlygio išbalansavimo ir nuvertėjimo.

Papildomai informuojame, kad profsajunga, atstovaudama darbuotojus, 2022-01-27 Briuselyje DG for Energy dalyvavo susitikime, kurį vedė *Jan Panek - Deputy-Director General responsible for nuclear energy, safety and ITER at the European Commission* (pilnas sąrašas dalyvių pateiktas priede) ir pristatė darbuotojų susirūpinimus bei pateikė argumentus (teiktus tarp kitko IAE valdybai ir vadovybei oficialiuose raštuose 2021 metais), kurie buvo išdiskutuoti ir priimti kaip vertingi, galintys turėti neigiamas pasekmes laiku ir tinkamai į juos nesureagavus.

Dėkojame už bendradarbiavimą.

PRIDEDAMA:

1. VĮ IAE Kolektyvinės sutarties šalių susitarimo projektas.
2. IAE darbuotojų darbo užmokesčio dydžio palyginus su Lietuvos darbo rinka grafikai (5 l.).
3. 2022-01-27 Briuselyje DG for Energy vykusio susitikimo dalyvių sąrašas.